

این ضمیمه و ضمیمه بر آمده اند ولی از آنجا که این ضمیمه و معارضه فقط در مجلس است و در خارج به چوچه اثری از آن ظاهر نیست بلکه در کمال خصوصیت و نهایت دوستی با هم سلوک میکنند از اینرو اینگونه مخالفت باعث تأخیر یا اختلال کار نمیشود .

حالا ما هم در این مجلس قسم خوردیم که ما موافق خواه ملت دولت هستیم و به چوچه با قسم خود مخالفت نخواهیم کرد و نهایت ما در این خصوص پاک و خالص خواهد بود در اینصورت اگر در موقتی پاره اظهارات جزئی درآمده مخالفت و معضات مختصری میشود باید این نکته را ملتفت بود که بغرض و مرض نبوده و اثری بر آن مرتب نیست و این مخالفت های جزئی را مناط در امری نباید قرار داد تا بخواست خدا کارها انجام پذیرد و مقاصد اصلاح گردد .

و توفیق الدوله - صورت مخارج و مواجب اجزای که در وزارت عدلیه بکمیسیون مالبه راجع شده بود حاضر است .

این صورت بر دو قسم است یکی مخارج اساسی از قبیل فرش و صندلی وغیره میزان آن ۲۹۲۷ تومان میشود و دیگر مخارج استراری از قبیل مواجب اجزا و نهار رؤسا و مستخدمین از این خصوص در کمیسیون گفتگو شده که اغلب اشخاص دارای مواجب هستند باید ملاحظه شود بعد از اصلاح بودجه ترتیب آن صحیح خواهد شد در خصوص مخارج نهار و مواجب پیشخدمت و سرباز و تفرات قرار شد آنچه تاکنون مخارج شده قبول شود ولی بعد از این از قرار ماهی یک هزار و یکصد تومان حساب شود و معلوم است آنچه هم از باب تدهیک گرفته میشود باید از باب همین حساب شود و یک صورت بنائی که آنهم باید بعد از بر آورد معمار داده شود .

سیدالحکما - این سرباز و نزاع از دیوان حقوق دارند یا خیر ؟

و توفیق الدوله - بلی حقوق دارند ولی کافی نیست فعلا این ترتیب را کمیسیون رأی داده است لازم است در مجلس هم ارائه شود اگر کسی مخالف است اظهار نماید (همه گفتند ضرر ندارد)

احسن الدوله - خوب است بجهت این اسباب یک نشانی گذارده شود چون اغلب دیده شده است که فروخته شد عرض میشود .

صدیق حضرت - دولایحه است راجع وزارت عدلیه قرائت میشود (قرائت شد) «اگر خیانت یک نفر از مستخدمین دولت نسبت بملت ثابت شود بکلی از شئون دولتی خلع خواهد شد .»

رئیس - این لایحه را حسب الممول باز نموده نفر از او کلا نوشته و بپس اظهار داشته اند حال رد قبول آن در عهده مجلس است .

و توفیق الدوله - چون این لایحه قانونی است باید سه دقه قرائت شود حال باید بهر یک از و کلا یک نسخه داده شود که ملاحظه نمایند بعد از دقه سیم قرائت و تصویب شود .

اسدالله میرزا - این لفظ خیانت مجمل است باید در قانون مراتب مجازات خیانتها معین شود .

صدیق حضرت - خیانت خیانت است فرقی نمیکند هر کس خیانت کند لایق خدمت نیست .

رئیس - در این لایحه نوشته علاوه از مجازاتی که قانون معین نماید و از این عبارت معلوم میشود که

دراجات خیانت و مجازات آن معین خواهد شد اما خیانت به درجه سه باشد دیگر مرتکب آن قابل خدمت نیست .

اسدالله میرزا - چون گفتگوی وزارت عدلیه شد فعلا مامشغول تصحیح دستورالعمل حکام هستیم و میدانید در هر صفحه آن چندجا راجع بدلیه می شود پس خوب است مقرر فرمائید قوانین عدلیه را هم مرتب نمایند که این دستورالعمل یکمرتبه فرستاده شود و نتیجه بیخشد .

و توفیق الدوله - عقیده من هم این است که باید هر چه زودتر کمیسیونی تشکیل شود که قوانین عدلیه در آن تنظیم گردد خیلی لازم است .

احسن الدوله - خوب است در مسئله تمیز هراضن رأی گرفته شود که قانونی شود .

رئیس - چون محل دقت نظر است باز مذاکره شود آنوقت رأی گرفته شود .

آقا سید عبداللّه مجتهد - چه مرجعی از برای وضع این تمیز تصور کرده اند .

احسن الدوله - معلی سکه مخارج جواب فرستادن اجزائی که از برای این کار از قبیل فرش وغیره لازم است معین شود .

آقا سید عبداللّه مجتهد - بهتر از این برای این مخارج محل دیگری پیدا کنید .

آقا سید حسن ققی زاده - مسئله تمیز که در اینجا مذاکره میشود آیا برای این است که رأی گرفته شود یا برای اطلاع و کلا است .

رئیس - برای این است که تصویب شود .

آقا سید حسن ققی زاده - پس چرا قبل از وقت بموقع اجرا گذاشتید .

سیدشارالدوله - این مطلبی را که حضرت حجة الاسلام فرمودند مطلب مهمی است لازم است که این مطلب قبل از وقت مطرح مذاکره شود آنوقت بموقع اجرا گذارده شود .

سیدالحکما - این مملکت یک مخارجی دارد و آن مخارج را باید اهالی این مملکت بدهند مثلا کافتی از سیستان می آید و راجع بوزارت داخله است فرستادمی شود و جوابی از وزارت داخله میرسد باید با یک کافت از طرف مجلس فرستاده شود این مخارج را کسی می دهد این تمیز از برای این مصارف است .

آقا سید عبداللّه مجتهد - در این مطلب حرفی نیست که معارضی هست میگوئیم که این محل از برای این مصارف صحیح نیست باید محل بهتری پیدا کرد .

رئیس - این مطلب مقدماتی بیش از این لازم دارد که باید لایحه نوشته شود و در اطاق دیگر مذاکره شود و تصویب کنند آنوقت باین مجلس بیاید (رقمه از طرف انجمن اتحادیه طلاب بمجلس مقدس رسیده که هیئت و کلا عظام روز یکشنبه بمجلس برای فاتحه مرحوم آقا سید عبدالحمید و آقا سید حسین که در راه مشروطیت شهید شدند چون روز سال ایشان است مستدعی هستیم که تشریف آرد فاتحه ختم فرمائید تمام و کلا تصدیق کرده قبول و اجابت نمودند) .

مذاکرات روز شنبه هفدهم جمادی الاولی دارالشورای ملی
 خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۱۵ آقا سید محمد تقی قرائت کردند .

رقمه از طرف انجمن اتحادیه طلاب و انجمن فارس و اجمن غیره معمله بازار بپسند مقدس رسیده قرائت شد قریب باین مضمون .

حضور و کلاهی عظام ادا مقامه تا بیدانهم عرض میشود از قرار مکاتیبیکه از عنایت عالیات رسیده از طرف دولت سنبه عثمانی به تبعه دولت عدلیه ایران اعلان رسمی شده که از این تاریخ به بعد موافق قانون عثمانی باید بر حسب فرجه داخل عسکر شوند یا از خاک

عثمانی خارج شوند چون این ترتیب باعث زحمت و هتک احترامات علما اعلام و طلاب ذوی العز و الاحترام خواهد شد عاجزانه استدعا داریم که از طرف مجلس مقدس تلکراف شود که این نوع محظورات توهین آمیز نسبت به حجج اسلام و طلاب و سایر مقبیین آنجا که ترک وطن عزیز را گفته و ما را از قبض حضور خود محروم داشته اند بر ما صعب و بر آنها هم دشوار خواهد بود در این موقع که اینگونه محظورات پیش آمده خوب است بر عزم ملت منت گذارده سرافراز فرمایند و در یکی از اماکن مشرفه اقامت فرمایند و آنجا را دارالعلم قرار دهند .

محقق الدوله - این مسئله را باید از وزارت خارجه تحقیق نمود که این گفتگو رسمی بوده یا غیر پس از معلوم شدن تکلیف عموم ملت است که از حجج اسلام و طلاب با احترام استعدا نمایند که بیش از این خود را در معرض تمذیبات دول اجنبی قرار ندهند .

حاج سید عبدالحسن شهبانلی - مکاتیب زیاد در این باب رسیده گویند این چند روزه هم حجج اسلام ترک درس گفته و منتظر تعیین تکلیف بوده اند .

حاج محمد علی آقا - تلکرافتی در این خصوص رسیده بود بوزیر امور خارجه داده شد گفت جواب میدهم تا حال جواب نداده است خوب است مطابحه جواب شود .

حاج سید نصرالله - برای منم کافت آمده کوبا فعلات ترک شده .

آقا سید حسن ققی زاده - آمدن آقا بانیک مطلبی است که هر وقت بخواهید ممکن است تشریف بیاورند ولی ما باید صرف تمکین نشویم باید بفهمیم که این سلوک از روی چه عهد نامه است اگر اینطور باشد تبعه دولت ایران منحصر ببلد و طلاب نیست بلکه باید تمام تبعه این مقبیین خاک عثمانی بیایند سفیر ما هم بیاید این مطلب خود مشکل است همانطوریکه

محقق الدوله گفتند باید از وزارت امور خارجه تعقیق شود بعد از آن باید هر طور تکلیف اقتضا کند اقدام شود .

صدیق حضرت - باید در این موقع توضیح شود که عثمانیها بچه قانون میخواهند آنها را جزو عسکر نمایند اینکه میگویند از تمام تبعه میخواهند این مطلب افراق است بموجب عهد نامه که میرزا حسن خان مشیر الدوله قرار گذاشت ایرانی که زن عثمانی بگیرد اولاد او تبعه دولت عثمانی و باید سرباز شود و همچنین هر عثمانی که در ایران عیال بگیرد اولاد او تبعه دولت ایران است حال بیست و پنج سال است که آنها در صدد هستند و صبر کردند .

رئیس - این مطلب هست منم شنیده ام ولی قرار گذاشته اند هر ایرانی سه سال در اینجا بماند

آنهم تمه میشود و خیلی بید است .

مشاور الملک - بعضی توضیحات است که باید در مجلس مخصوص مذاکره شود .

حاج امام جمعه - از فرایکته نوشته اند ششانیها مشغول نوشتن اسامی هستند که معلوم شود مادر کدام ششانی بوده و کدام نبوده این مطلب بعد از سه ماه لابد منتج نتیجه خواهد شد و اینکه از انجمن ها نوشته اند که حضرات آقایان بیاید اولاً آمدن آقایان اشکال دارد و از اشکال گذشته علاج کار نمیشود . تمه دولت ایران در خاک ششانی منحصر آقایان نیست در ششانی خیلی از ایرانی هست باید گفتگو شود که بچه قانون میخوانند این تمهیدات را بکنند .

مخیر الملک - هر چه در این موضوع گفتگو شود بر نتیجه است باید وزیر امور خارجه را در که بیسوی خواست دازند نامه خواست و پس از ملاحظه آنوقت مذاکره و گفتگو شود .

آقای میرزا علیقلی - بهین طور که آقای مشاور الملک گفتند چه ضرر دارد رفتار شود .

رئیس - صحیح است ولی این کاری است که باین عجله نمیشود باید وزیر امور خارجه را خواست و مشاور الملک هم حضوراً هستند گفتگو میشود .

حاج سید نصر الله - بعضی چیزها است که باید فوراً اصلاح شود مسئله یزد عنقریب مثل مسئله کرمانشاه منجر بفساد خواهد شد .

احسن الدوله - از زنجان خبر داده که چه شده است همینطور سایر جاها .

صدیق حضرت - مجاله در مسئله یزد اقدام شده و پر وزیر مالیه نوشته شده که مشیر الملک را مقرر کنند .

رئیس - آنچه اطلاع دارم مشیر الملک گفته این جا است و دولت قرار گرفته که مخالف دموآتی در یزد مجلس نمایند هر زائی از آن مجلس صادر شود متناظر رفتار شود .

حاج سید نصر الله - بالاتر از این نیست که جمعی میخوانند و جمعی نمیخوانند حالا باید دانست که این شخص چه خصوصیتی دارد که حکماً باید او باشد .

حسام الاسلام - در حقیقه این اختلافات بواسطه نبودن دستور الملک حکام است پس او را بفرستید تا تکلیف معلوم شود .

وحید التجار - مشیر الملک حاکم که نیست فقط مخصوص متظلمین اینست که او مأمور مالیه باشد و این بواسطه آنست که یازده تمهیدات و بیجا فایده بر آنها وارد نشود این مطلب هم اهمیت ندارد کسی دیگر را بفرستند .

رئیس - در این صورت کار مجلس منحصر میشود باینکه اتصالاً شخصی را برداشته شخص دیگری بجای او بگذارند .

حاج سید نصر الله - چاره چیست باین امنیت بملکت داد بانه ؟

وکیل الرعایا - با خود یزیدها گفتگو شد قرار شد تحقیق شود که این شخص تمهیدی است یا نه و وقتیکه این مرقومه جناب آقا سیدهای رسید دیگر جای تردید نیست و وزیر مالیه هم همراه است دیگر مشیر الملک را نخواهد فرستاد .

حاج میرزا آقا - بسوجب تلگراف دستور -

املل ضمه بحکم شد اتصال وصول مالیات بعهده حکام است حال چه اختصاص دازد که باید به یزد مأمور مخصوص برود .

رئیس - این مسئله را باید وزیر مالیه جواب بدهد ولی مقصود این است کار از روی تعقیب شود مجلس نمی تواند رسیدگی باین امورات بکنند انجام آنها با وزارت خانهها است در این خصوص وزیر مالیه گفته شد و بجانب محترم السلطنه هم گفته شد عاقبت قرار شد که موافق و مخالف در آنجا مجلس کنند و هر چه را تعقیب کردند تلگراف نمایند .

حاج سید عبدالحمین شوشانی - جناب آقای سید علی - ایبری شخصی هستند که ابداً خود را دخیل در این گونه امورات نمیکند و خیلی هم در امورات سیاسی اطلاع دازند باین حال چیزی که مقرر شده اند بوقوع اجرای گذارده شود تارفع اغتشاش شود .

آقای میرزا سید علیقلی - نیم ساعت است که اوقات مجلس باین مذاکرات صرف شده در صورتیکه دو شاهد عادل داریم یکی آقای آقا سید علی و یکی وکیل آنها در این صورت چه اهمیت دارد که حکماً مشیر الملک مأمور مالیه باشد .

حاج سید نصر الله - ما باید اسکات اهالی یزد را بخواهیم ام از این که تغییر بدهند یا موجبات رضایت آنها را فراهم نمایانند .

رئیس - کلیه باید نتیجه این را قرارداد که وزارت خانه امنیت آنها را حاصل نماید .

آقای سید حسن قلی زاده - صحبت از امنیت ولایات شد و وزیر اعد یادداشت شود حال یازده از جاها است که باید فوراً جلوگیری شود اگر جزئی تسامح شود عنقریب فتنه خواهد شد چنانچه در آذربایجان مدتی است هر روز در یک سمتی فوغا میشود این ایام در اردبیل قلعه برپا شده که ممکن است بقتل وفات برسد و هزارهها بیشتر بشود ایلات از حمل آذوقه باریل جاو بگیرد که مانع و تلگراف اردبیل را قطع نموده اند باید یادداشت شود که بوزارت داخه این هم اخطار شود تا تالیفات فتنه شود تلگرافی از استارا رسیده خوب است فزات شود فزات شد فریب باین مضمون بوسیله جناب اجل آقای سید حسن قلی زاده حضور محترم و کلای مجلس رئیس بر طبق احکام صادره از انجمن تبریز و نظام الملک بر اعزاز سوار پولادلو میرزا سید و تلگراف سوار اطراف رامحاصره متظلمین به تمه شیخ نعمان جت آذوقه را ممانعت کرده اند .

سوار فرستادیم از روسیه آرد بیاورد بکنفر را کشته اند نه استبدید و محترمین باستظها سوار پولادلو و حکومت قصد دارند انجمن را از اردبیل سلب نمایند انقیاب باقیات المستعزین .

آقای میرزا فضلعلی - زنجان هم در دینف اردبیل است .

آقای میرزا حسین طیب - قزوين هم همینطور است اگر باید جلوگیری شود از همه جا باید جلوگیری شود رابورث زنجان فزات شد فریب باین مضمون دو روز قبل فراش حکومت را چند نفر سید زده سید بشیر نام کاشته آخوند ملاقر با ملای و حکومت گرفته زده دیروز تمام دکانها را بسته بود که عمارت دولتی خراب و سده السلطنه راه زخم زده اند اموال او را بشارت برده اند مشیر الملک او را خانه خودش به مردم فهدیه خواسته اند بریزند خانه مشیر الملک مشیر الملک

همید سده السلطنه را از شهر بیرون کرده اند و یزد نفر هم کشته شده دیشب که حکم اتانک رسیده چنان نفر را فرستاده بجهت حفظ مازار و سده السلطنه ر سلطانی است طیب بجهت معالجه او فرستاده شد ولی مشکل است معالجه نتیجه بخشد بازار جمعی است جمعی بازند اموال سده السلطنه بالمره بشارت رفته است و انبیر نیست تلگراف دیگری برضد این تلگراف فزات شد فریب باین مضمون تمهیدات سده السلطنه از حد گذشت يك نفر را تنگ تاجر گذاشته و يك دختر را بخواه ساز ببرد رفته خانه آقا نعمان شده آقا یعقوب نام هیچ عارض نداشت بدون جهة سید تومان از او گرفته .

رئیس - بر فرض شهه را قوی گرفتیم که سده السلطنه ظلم کرده آنها متظلم شوند بچجلس و دولت نه اینکه خودشان بریزند این اقدامات را بنمایند .

وکیل التجار - همین طور است که گفته شد این اغتشاش ماحالت و بارها پیدا کرده هر روزی بر يك نقطه سرایت میکند معلوم میشود يك منشئی دارد حال خوب است طوری شود که قلع مانه شود .

آقای سید حسین - هر موقع که تلگراف از جالی آمد تحقیق نشد این است که نتایج آنرا می بینیم حالا اگر همین مسئله را تحقیق نمایند معلوم میشود و از سایر جاها هم جلوگیری میشود آیا قبل از این تلگراف از دست سده السلطنه شکایتی بمجلس شده بود یا بصیغ اسلام اظهاری شده است یا از پدر این دختر که در تلگراف است شکایتی نسبت بسده السلطنه شده است همین جناب آخوند ملاقر بان علی که مسلم آنجا است هیچ اظهاری نشده است حال يك نفر آدم آخوند ملاقر بانعلی شرارت کرده و بطی بخود جناب آخوند ندارد و اگر بنا بشود حکومت از ضروری جلوگیری نماید نباید خلی شورش کنند و بریزند خانه او را غارت نمایند هر بصورت نمیشود از سایر جاها جلوگیری نمود .

آقای شیخ حسین - نظامنامه انجمن ایالتی يك ماه است از طبع خارج شده بکجا فرستاده شده است

رئیس - يك چاپ شد چون چند قلم داشت آن توقیف شد و مجدداً چاپ شد همین روز هافرستانه میشود ولی گفته شد مأمور یزد بانظامنامه آن روز هم خیلی مذاکره شده اعتقاد بنده این است که باید مأمور برود یا از طرف وزارت داخه که وکلا اطمینان بآن شخص داشته باشند در این خصوص خوب است رای گرفته شود که مأموری از طرف دولت برود یا از طرف مجلس مخصوصاً رشت لازم است بر حسب خواهشیکه آقای حاجی خمایی کرده اند يك نفر از طرف مجلس برود من دونفر را انتخاب کردم یکی شاهزاده جلال الملک که بسیار جوان آرزوده عالمی است یکی هم معده صفی خان گویا محمد صفی خان را قبول کرده اند .

حاج سید نصر الله - این مطلب خیلی خوب است ولی همینقدر که نسبت مأمور بمجلس داده شده آنوقت مفید فتنه خواهند کرد چنانچه نام کارها را نسبت بمجلس میدهند مثل اینکه در کتب سابقه هم بیک کلمه گفتی پیدا شود نسبت را بمجلس میدهند .

آقای میرزا محمود جو ساری - ما باین کار را از وزارت داخه بخواهیم اگر از طرف مجلس

حاج سید نصر الله - چون آقای حاجی خمایی و دهان تشریف مویز برشت لابد آنجا ساکت راه میگذرد اینک کسی برود مذاکره لازم است

حاج امام جمعه - اینک در ولایات شده اینک این نظامنامه نیست اگر مقصود این است که نظامنامه را بفرستید و اجرا شود مادامیکه مأمور طرف مجلس نرود رفق قننه نخواهد شد این کله فوق این است که میگویند چون وزارت داخله شول است باید از او خواست بنده عرض میکنم مسئولیت نرفته و گذشته شدن و غارت اموال را نمیکنند بر من آن دوزخ را موصول نمائید تا اینکه نفرماندیده کسی پس نرود مقدمه رفق نخواهد شد.

رفیقین تمام این قریبانات صحیح است حالا بیاست مجلسین یک زای شود تا تکلیف معلوم گردد

حاج سید عبدالعزیز شهبهانی - غالباً بنطلب گفت میفرمود که اگر کسی برود اهل مجلس شولند اگر بنیادش کاری را مجلس برای ملت بکنند باید از مسئولیت برترسد اگر باید ترسید باید خلفا ترسید البته هر تریبی را مجلس صلاح بداند فرض چند نفر هم مخالف باشد نباید ترسید.

رفیقین التجار - عتیقه بنده آنست که بهارات آقای حاج امام جمعه فوراً در موقع اجری گلزاره شود اگر از طرف مجلس نماینده برود تمام مخالف دولت حرف او را خواهند شنید.

حسام الاسلام - باید مدبر کار را پیدا کرد و مدارک آن اینست که با یکتا نمیشود راه رفتن این نظامنامه ایرانی که باید مجری شود این یک پای است و یک پای دیگر حدود حکام است که تمام شود و بصره رسیده هر دو باید باهم فرستاده شود آن وقت بیستیم مخالف دولت و ملت کبست برقع آن پرداخته شود.

آقا سید محمد جعفر - اینکه گفته اعضای انجمن تغییر داده شود این تغییر اصابت تولید نرفته خواهد شد و اگر از آنجا حکومت شود هر ولایتی اعضایش زیاد شده خود آنها بحکم قرعه خرج نمایند و اگر کم است با انتخاب اکثریت آراء زیاد نمایند.

آقا سید حسن قلی زاده - آن روز عرض کردم هر چیزی تکلیف مجلس نیست هر کاری هم یک نفر یعنی دارد اگر ما بخواهیم نامها را تغییر بدهیم نمی شود آیا بیستیم ممکن است ما خودمان فور مجری بشویم اینکار وظیفه مجلس نیست چون خارج از وظیفه مجلس است محتاج برای گرفتن و مذاکره نیست باید دست بدست یکدیگر داد و دولت را بر مردم شناساند این میشود هر روز در چار زحمت شویم منتهی بعضی اطمینان باید اشخاصی که از طرف وزارت داخله میروند اشخاصی باشند که طرف و توفیق مجلس هم باشند.

آقا شیخ حسین - اینکه میگویند هر کاری در جاهای دیگر معمول است در اینجا هم معمول نبود بنده عرض میکنم هر چه مطابق شرع است باید متداول شود و این که میگویند اسکر امینی از طرف مجلس برود تمام جاها بر هم خواهد خورد و ما مسئول هستیم عتیقه من اینست که میگویند.

حاج سید نصر الله - نزدیک است مجلس در بعضی جاهای اتفاق کند و آن اینست که مأمور این درستی برود ولی بتصویب مجلسی باشد.

حاج امام جمعه - مواخذه نرود مغفوق یک چیزی است مواخذه نرود خدا چیز دیگری است امروز هر چه در این مملکت از قتل و تخراب اتفاق بیفتد ما مواخذه هستیم این که در سایر جاها

این کارها مجلس نیست صحیح است ولی تفاوتی در بین است و آن این است که مردمان آنجاها تربیت شده اند بعضی رسیدن نظامنامه در بلاد خارجه فوراً انتخاب شده منظم میشود اما این جا مسا تربیت نشده ایم و این انجمنها هم بی ترتیب شده اگر بخواهید این نظامنامه مجری شود بدون نماینده مجلس نمیشود و مقدمه بردگی واقع خواهد شد تجربه هم در این مملکت معمول است حالا خوب است تجربه بکنند.

آقا سید حسن قلی زاده - در هر صورت ما باید از ترتیب خارج نشویم باید مأمور از طرف وزارت داخله برود ولی باید ما بتوسط تلکرافات بدون تأخیر به مردم حالی نمائیم که این شخص طرف و توفیق مجلس است.

شاهزاده اسدالله میرزا - اینطور که تفریق زاده فرمودند موافق قانون است ولی عتیقه بنده هم با حاجی امام جمعه یکی است بواسطه اینکه قلم مردم یک سوظنی از دولت دارند که بدین ترتیبات رفق نمیشود.

مخیر الملک - دو مطلب در این جا گفتگو شد یکی اینکه این جزئیات در اینجا گفتگو نشود من عرض میکنم این مطلب که بمجلس بواسطه تلکرافات رسیده همان طور هم بدولت اطلاع داده شده و شروع با اقدامات مینمایند مثل همین مسئله زنجان که شما مشغول صحبت هستید و از طرف دولت اقدامات شده پس خواب است همه وقت بخواهید یک نفر از طرف وزارت داخله در اینجا حاضر باشد که در این مواقع شول شده با اقدامات ایشان هر ایرادی دارید بکنید اما در خصوص رفتن مأمور از طرف مجلس یا از طرف وزارت داخله البته اگر از طرف وزارت داخله بروید و طرف و توفیق مجلس باشد بهتر است ولی شما در همه این مأمورین گفتگو نمائید که چند نفر برود لاقول هست تا جنم دارند لابد صحبت نفر میخواهید و انتخاب این اشخاص و اعضا انجمنها مدنی وقت میخواهد گذشته مخارج میخواهند عتیقه بنده این است که عیال بهر ایالتی که مرکز است بکنند رفته انجمن را دایر نمایند بهما از آن انجمن مرکزی آید رفته در ولایات ترتیب را صحیح نماید.

وکیل الرعایا - آیا این مأمور در همه جا میروند رئیس - در جائیکه اشخاص موقت هستند خیر مثل اینکه جائیکه ظهیر الدوله است لازمه رفتن مأمور نیست حالا رای گرفته میشود برای اینکه دو نفر یکی از طرف مجلس و یکی از طرف وزارت داخله فرستاده شود یا فقط یک نفر فرستاده شود از طرف وزارت داخله که محل و توفیق مجلس هم باشد هر کسی میگوید دو نفر برود و رفق آبی بدمد هر کسی میگوید یک نفر برود و رفق سفید بدمد و رفق رای منتشر شد آبی ۱۱ سفید ۲۳ امتناع ۹ اکثریت آراء بر رفتن دو نفر شد (مجلس ختم شد)

مذاکرات روز یکشنبه ۱۸ جمادی الاولی دارالتشورای طی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۱۷ آقا سید محمد تقی قرائت کردند.

آقا میرزا ابراهیم - دیروز مذاکرات از اغتشاشات زنجان بیان آمده بود و بنده حاضر نبودم چون در زلات داخله گفته بودند که وکیل زنجان باید که مذاکره شود و اقدامات لازم بعمل آید بنده رفق با مأمورین وزارت داخله ملاقات شده گفته شما بروید هر طوری که صلاح میدانند در تأییدات آنجا

اقدام نمائید بعد ما هم اطلاع بدهید تا اقدامات لازم از طرف وزارت داخله بعمل بیاید بنده رفق در تلکرافات خانه عامه علماء و اشرف و ابراهیم را عصر بتلکرافات خانه خواستم که حاضر شوند عصر اشرف الدوله نظام العلماء و آقا محمد آقا چند تن دیگر هم اتفاقاً حضور یافته معاً بر این لازم بعمل آمده معلوم شد این اقدامات از طرف اشرف را بود و بویچه چه از طرف علماء و اعیان اقدامی نشده بنده سهم السلطنه را از منی نامم در بیان درم شهر ذی حجه بنده بظهران آمده ام درم هفتم آن ماه هر کت که در بویچه چه ملاقاتی هم نشده در این مدت بطور خوشی بنده آنجا را نگاهم کردم که تاکنون از طرف زنجان کله عرض شکایت با نجنم عریض نرسیده از هر طرفی اظهاری شده بنده بطور ملاقات بتوسط قلم رفیع کردم که همیشه باهم بودند ولی این چند روز بعضی از مقصدین از اینجا این فتنه را کرده اند که زحمات شش ماهه بندر بهدر رفته اینک تلکرافاتی که مخابره شد قرائت میشود مطلب تا اندازه معلوم خواهد شد قرائت شد قریب باین مضمون بود حضور انابک اعظم اجمالا عرض میشود مشروحاً از فراری است که سابقاً عرض شده از طرف حکومت اقدامی برخلاف نشده دختر از کسی کشیده شده و ظلمی واقع شده حکومت با کمال خوبی رفتار کرده فقط بواسطه کمی گندم فدنغن شده بود حمل نشود چند نفر از اذات خواستند ببرند نگذاشتند فردای آن روز یک نفر سید بشیرام را که آدم آخوند ملا قریبانی بود حکومت گرفته کتک زد جمعی با توپچی و اشرار از صبح بیازار ریخته بازار را بسته بعد بدار الحکومه ریخته عبوسین را خلاص و دار الحکومه را خراب و اموال حکومت را بظارت برده بعد دو نفر سید و دو نفر توپچی حکومت را گیر آورده و سه زخم منکر بحکومت زده یک نفر فراس اورا خانه وزیر برده یک ساعت بعد خیردار و بیخانه وزیر ریخته وزیر فوری حکومت را در شکه نشانید بیرون شهر برده عصری جمعیت متفرق دیگر آنچه اتفاق افتاده معرک آنها از تهران سید سلطانی و مظفر الدوله بوده معرک ولایتی را خود آقا شیخ ابراهیم میدانند و از اهل شهر کسی نبوده مگر آقا میرزا هاشم ضیاء لشکر تا حال چنین اقدامی نشده که حاکمی را این طور اهانت نمایند تا احقاق حق نشود و اشرار

اخراج شوند لابد بنده خارج شوم هشت ماه است موز کابچیان مظفر الدوله چند نفر تاجر را زخم زده بعضی رسید اقدامی نشد اسعد الدوله مشغول جمع آوری غارت شده ما است که شمشیر جواهر نرود همان سید شمشیر بوده انجمن بواسطه این اغتشاش ها تعطیل شده در خصوص وکیل صراحة عرض میکنم وکیل ما آقا شیخ ابراهیم و مقابل لشکر است و قریباً این دو نفر کسی را وکیل نمیدانیم هر گاه سلطانی خود را بوکالت نموده ما وکیل خود را خواهیم خواست و آنی هم مزاح نخواهیم ماند آقای میرزا ابوالکلام آقای شیخ اسلام هم حاضرند سمود الملک در سلطانی مشغول معاینه بودند حال حکومت بسیار منتظب و چهار استخوان زسر او بدر آوردند من رتک دو نفر توپچی و چهار نفر از سادات و بستگان آخوند بودند هر چه حکومت اذیت کرد که مجال قناعت نام بنمواضی نشد

گفتند آخوند گفته اند ترا بکشیم

آقا میرزا علی تقی - جناب آقا شیخ ابراهیم ۱۰ ماه است از باب زنجان گفتگو کردند و هیچ جلوه گیری نشده.

گفتند آخوند گفته اند ترا بکشیم

آقا میرزا علی تقی - جناب آقا شیخ ابراهیم ۱۰ ماه است از باب زنجان گفتگو کردند و هیچ جلوه گیری نشده.